

Kliinikum on tudengite jaoks atraktiivseim tööandja

Tööandja brändingu agentuur Instar viib aastast 2010 läbi üle-eestilist töötajate tööootuste ja tööandja maine uuringut, kus sel aastal osales ligi 7000 tudengit, kutsekooliõpilast ja töökogemusega inimest majanduse, infotehnoloogia, ehituse, humanitaaria, inseneri, logistika ja teistest valdkondadest. Tudengid hindasid kokku 254 Eesti organisatsiooni atraktiivsust, mille tulemusel pälvis Tartu Ülikooli Kliinikum meditsiini valdkonnas kõige atraktiivsema tööandja tiitli.

Tunnustuse vastu võtnud ravijuht dr Andres Kotsar tänas kõiki tulevase noori kolleege, kes on kliinikumi esile tõstnud ning kõrgelt hinnanud. „Tunnustuse ajastus – septembri algus – on ülikoolihaiglale eriline, mil saame tervitada uute teadmiste ja kogemuste omandamisel nii esmakursuslasi, esimesi praktikante kui ka arst-residente. Just teie

Ravijuht dr Andres Kotsar ja Gerli Kuldre personaliteenistusest
tunnustuse vastuvõtmisel

Foto: Andres Raudjalg

kujundate meie tervishoiu järgmised aastad ning oleme rõõmuga ka teie esimeseks

töökohavalikuks. Aitäh teile ja kohtumiseni kliinikumis!” lausus dr Kotsar.

KOMMENTAAR

RENAR KIHHO

Eesti Arstiteadusüliõpilaste Seltsi president

Tartu Ülikooli Kliinikum on kindlasti arstitudengite stuudiumi jooksul tulevastele arstidele oluline tugi ja peamine õpikeskkond. Lisaks osakondade uuendamisele ja töökeskkonna parandamisele paistab kliinikum silma teadusprojektide tegemisega ja toetamisega. Õpingute jooksul saadud

teadmised, kogemused ja oskused, mis kujundavad tudengite edasisi valikuid arstiks saamise teekonnal, saavad alguse just siin koduses Tartu Ülikooli Kliinikumis tänu toetavatele õppejõududele, juhendajatele ja personalile. Rõõmustame kliinikumiga koos ning soovime kogu Tartu Ülikooli Kliinikumi perele, meie tulevastele kolleegidele, jõudu, edu ja indu!

Uued COVID-19 vaktsiinid

16. septembrist on võimalik Tartu Ülikooli Kliinikumi vaksineerimispunktides vaksineerida uute, kahe viiruse tüve eest kaitsvate COVID-19 vaktsiinidega.

Uued COVID-19 vastased Pfizer/BioNTech (Comirnaty) ja Moderna (Spikevax) vaktsiinid on kahevalentsed. „Esiialgsel SARS-CoV-2 viirusel on tekkinud aja jooksul mitmed erinevad tüved – näiteks Alfa, Beeta, Gamma, Delta. Üks nendest on praegu laialdaselt leviv Omikroni viirusetüvi. Uus kahevalentne COVID-19 vaktsiin sisaldab nii esialgse viiruse kui ka Omikroni tüve ogavalgu mRNA-d,“ selgitas Tartu Ülikooli Kliinikumi infektsioonikontrolli teenistuse direktor dr Matti Maimets. Ta rõhutas, et uus kahevalentne vaktsiin annab kaitseks lisavõimaluse, ent endiselt on efektiivsed ka seni kasutusel olnud monovalentsed COVID-19 vaktsiinid.

Kahevalentne COVID-19 vaktsiin sisaldab nii esialgse viiruse kui ka Omikroni tüve ogavalgu mRNA-d

Uusi COVID-19 Comirnaty ja Spikevax COVID-19 vaktsiine saab manustada tõhusdoosidena ning esmane vaksineerimiskuur toimub endiselt seni kasutusel olnud monovalentsete vaktsiinidega. Uute vaktsiinide manustamisel on aluseks riikliku immunoprofülaktila komisjoni soovitus. Kliinikumi vaksineerimismeeskonna koordinaatori Tiina Tederi sõnul kuuluvad komisjoni hinnangul riskirühma kõik üle 60-aastased inimesed, aga ka üle 12-aastased inimesed, kellel on mõne kroonilise haiguse tõttu suurem risk põdeda COVID-19 haigust raskelt, samuti hooldekodude elanikud ja töötajad ning tervishoiutöötajad. „Teist tõhusdoosi soovitatakse pärast vähemalt kuu kuu möödumist viimasest

Foto: Evelin Lumi

doosist või COVID-19 haiguse põdemisest. Esimest tõhusdoosi soovitatakse kõigile üle 18-aastastele inimestele ning 5-17-aastaste vanuserühmas soovitatakse tõhusdoosi COVID-19 riskirühma kuuluvatele lastele ja noortele,“ tutvustas Teder.

Nii dr Matti Maimets kui Tiina Teder lisasid, et kliinikumi erialainimesed on jätkuvalt veendunud, et sügistalvele vastu minnes on väga oluline kaitsta 2. tõhusdoosiga riskirühma kuuluvaid üle 60-aastaseid inimesi ja kaasvate haigustega inimesi sõltumata vanusest. „Teame, et tõhusdooside hõlmatus ei ole maakondade lõikes ülemäära suur. Enim on ühe tõhusdoosiga kaitstud inimesi Hiiumaal – 52% elanikest, teiste maakondade puhul on

ühe tõhusdoosi teinud vaid 30–40% elanikest. Väikseim arv tõhusdoose on tehtud Ida-Virumaal, vaid 28% elanikel,“ tõi Teder välja.

Nad avaldasid lootust, et võimalus valida tõhusdoosiks ka kahevalentne COVID-19 vaktsiin suurendab riskirühma kuuluvate inimeste vaksineeritust. „Oma vanavanemate ja teiste eakate kaitse ning ühiskonna avatus on sel viiruste perioodil suuresti inimeste enda kättes. Vaksineerimine on jätkuvalt parim ja lihtsaim viis selleks,“ lausus dr Maimets.

Kliinikumi vaksineerimispunktid ja infotelefon

Kliinikumi vaksineerimismeeskond ootab kõiki soovijaid vaksineerima juba tuttavates asukohtades – L. Puusepa 8 peamajas ning Kvartali kaubanduskeskuses. Vaksineerimise vastuvõtutajad on broneerimiseks avatud üleriigilises digiregistratuuris, lisaks helistades vaksineerimise ettegiastreerimise telefonil 731 7200 esmaspäevast reedeni 8:00–16:00. Soovi korral saab vaksineerida ka ilma registreerimata. Vaksineerimine COVID-19 vastu on endiselt tasuta, detailsema info leiab kliinikumi kodulehelt.

Kliinikum on avanud ka elanikkonnale mõeldud vaksineerimise **infotelefoni 731 7200**, mille eesmärk on pakkuda vaksineerimisealast nõustamist ja informatsiooni nii kliinikumi patsientidele kui teistele huvilistele. Telefonile vastavad esmaspäevast reedeni kell 16:00–18:00 vaksineerimismeeskonna õed.

KLIINIKUMI LEHT

Teie meditsiiniinfo keskus
Tel 731 8185, medinfo@kliinikum.ee
www.kliinikum.ee/infokeskus

Teadusartiklite täistekstidega aitab meditsiiniinfo keskus

Kui vajalikule ajakirjaartiklile puudub juurdepääs, siis selles osas aitab Teid kliinikumi meditsiiniinfo keskus – meie infospetsialistid on abiks tasuta täistekstide otsimisel ja leidmisel andmebaasidest jt infoallikatest.

Kui aga tasuta juurdepääs Teie soovitud artiklile siiski puudub, saab meditsiiniinfo keskuse kaudu selle tellida 40 teadusraamatukogu koondava võrgustiku SUBITO vahendusel. Artiklite hinnad algavad 6 eurost.

Dr Heigo Reima kaitses doktoritööd

26. augustil 2022 kaitses Heigo Reima filosoofiadoktori kraadi (PhD (arstiteadus)) taotlemiseks esitatud väitekirja „Colorectal cancer care and outcomes – evaluation and possibilities for improvement in Estonia“ („Kolorektaalvähi ravi ja tulemite hindamine ning nende parandamise võimalused Eestis“).

Töö juhendajateks olid onkoloogia lektor Jaan Soplepmann (dr. med. (meditsiiniteadused), TÜ kliinilise meditsiini instituut) ja epidemioloogia ja biostatistika osakonna juhataja, vanemteadur Kaire Innos (PhD (arstiteadus), Tervise Arengu Instituut). Oponendiks kaasprofessor Toni Seppälä (PhD), Tampere Ülikool, Soome.

Kokkuvõte

Kolorektaalvähi on üks sagedamaid vähihaigestumuse ja -surma põhjuseid maailmas. Töö eesmärk on hinnata kolorektaalvähi haigestumust, ravikvaliteeti ja elulemust Eestis ning leida võimalusi tulemuste parandamiseks.

Eesti Vähiregistrist saadud andmete põhjal analüüsiti pikaajalisi haigestumuse ja elulemuste trende. Diagnostika ja ravi muutuste hindamiseks kasutati kolorektaalvähi patsientide 1997. ja 2011. aasta kohortide andmeid. Viidi läbi randomiseeritud uuring, et hinnata operatsioonipreparaatide intraarteriaalse metüleensinisega värvimise mõju lümfisõlmede leidmisele.

Dr Heigo Reima

Foto: Erakogu

Käär- ja pärasoolevähi haigestumus Eestis suurenes uuringuperioodil. Viimaste aastate haigestumuse tõus vanuserühmas 60–69 ja I staadiumi osakaalu tõus viitavad söeluuringu mõjule. Elulemus paranes oluliselt, kuid jäi siiski ligikaudu 10% võrra madalamaks võrreldes Põhjamaadega. Haigestumuse ja elulemuste trendid erine-

sid alapaikme, soo, vanuse ja staadiumite lõikes. Oluliselt madalam elulemus ilmnes III staadiumi maksanurga vähi korral, mille põhjuseks võib olla puudulik kirurgiline ravi. Diagnostika ja multimodaalne ravi on Eestis oluliselt paranenud, kuid tuvastati siiski mitmed probleemkohad. Jätkuvalt on probleemiks hilinevad diagnoosimine, metastaatilise haiguse osakaal püsib kõrge ja tõusnud on erakorraliste operatsioonide hulk. Metüleensinisega värvimine parandab oluliselt staadiumi määramise täpsust, võimaldades seeläbi loobuda osadel patsientidel ebavajalikust adjuvantsest keemiaravist.

Kolorektaalvähi haigestumuse ja suremuse vähendamiseks tuleb võidelda riskiteguritega ja tõhustada söeluuringut läbi suurema hõlmatus ja kvaliteedi tagamise. Tuleb teha pingutusi varase avastamise, õigeaegse diagnoosimise ja ravi tagamiseks kõigile patsientidele ja ravikvaliteedi pidevaks jälgimiseks.

KOMMENTAAR

DR JAAN SOPLEPMANN

Tartu Ülikooli Kliinikumi kirurgilise ja günekoloogilise onkoloogia osakond
Tartu Ülikooli kliinilise meditsiini instituut

Heigo Reima tuli 2010. aastal residentõppe raames kliinikumi hematoloogia-onkoloogia kliiniku kirurgilise onkoloogia osakonda. Koheselt avaldus tema huvi vähikirurgia vastu. Lisaks praktilisele tööle paelusid teda teoreetilised küsimused ning arutelud nende ümber. Seetõttu tegin Heigole ettepaneku teha 6 residentuurikuu jooksul uurimistööst ja kirjutada selle põhjal artikkel. Artikkel metüleensinisega jämesoolevähi preparaatide värvimisest ilmus Eesti Arstis 2011. See viis 2012 minu juhendamisel doktorantuuri astumiseni ja lõpuks doktoritöö kaitsmiseni nii olulisel teemal, kui

gilisele ja ravitulemuste analüüsi osale pean väga oluliseks eksperimentaalset uuringut ja selle tulemusi.

Töö valmimisele andis väga suure panuse ka teine juhendaja, dr Kaire Innos TAI-st. Doktorikraadi kaitsmine oli huvitav ja meelde jääv nii dissertandile endale kui ka kuulajatele tänu põhjalikule oponendile, Tampere Ülikooli kaasprofessorile Toni Seppäläle.

Meenub ühe Tartu Ülikooli teadlaste kirjutatu. See kõlas umbes nii, et teadus on isikliku uudishimu rahuldamine maksumaksja raha eest ja selle resultaadiks on rahulolu ning vahepeal judinaid tekitav avastamisrõõm. Soovin värskete teaduste doktorile jätkuvalt uudishimu!

seda on jämesoolevähi ravikvaliteedi parandamise võimalused. Heigo Reima doktoritöö on mahukas ja sisukas. See põhineb neljal rahvusvaheliselt eelretsenseeritaval artiklil ja eelnimetatud Eesti Arsti artiklil. Lisaks epidemioloog-

Dmitri Valiulin kaitses doktoritööd

25. augustil 2022 kaitses Dmitri Valiulin filosoofiadoktori kraadi (PhD (liikumis- ja sporditeadused)) taotlemiseks esitatud väitekirja „Effect of high-intensity priming added to common warm-up on performance among endurance athletes“ (Lühiajalise maksimaalse eelpingutuse mõju maksimaalsele pingutusele vastupidavusosalade sportlastel).

Töö juhendajateks olid teadur Priit Purge (sporditeaduste ja füsioterapia instituut, TÜ), professor Peter Hofmann, Dr. rer. nat University of Graz, Graz, Austria.

Oponendiks professor Arvydas Stasiulis, Lithuanian Sports University, Kaunas, Leedu.

Kokkuvõte

Klassikaliselt tuntud sportliku eelsoojenduse ülesehitus ühendab endas madala intensiivsusega aeroobset harjutust, millele järgneb venitus ning spordiala spetsiifiline soojendus. Sportlikus pingutuses mitteosalevate lihasgruppide tugev ja lühiaegne eelpingutus suudab samuti tekitada üldkehahalsi muutusi, mis suurendavad keha valmisolekut ja parandavad hapniku omastamist järgneva jõudluse testi ajal.

Käesoleva doktoritöö eesmärk oli kindlaks määrata, kas mitte-spordispetsiifiliste lihaste sooritatud kõrge intensiivsusega eelpingutus parandab järgneva spordispet-

Dmitri Valiulin koos juhendaja Priit Purgega

siifilise maksimaalse jõudluse testi tulemusi. Lisaks keskenduti eelpingutuse mõju määramisele keha ainevahetuse mehhanismidele ja anaeroobse energia tootmise osakaalule kogu energiavarustusest.

Foto: Erakogu

Uuritavad läbisid võistlusdistsantsi kahel korral maksimaalse võimsusega, mõlemale eelnes madala intensiivsusega soojendus (20 min), kuid ühel juhul lisandus ka kõrge intensiivsusega lühiajaline anaeroobne pingutus spordipingutuses mittetöötavate lihaste poolt (25 sek). Uuringute protokollid erinesid taastumisaja, jõudluse testi kestvuse ning määratud tempo poolest.

Kokkuvõttes ei parandanud lühiaegne eelpingutus sellele järgneva maksimaalse jõudluse testi võimsust, kuid üksikisiku tasandil täheldatud positiivsed mõjud viitavad, et mõned katsealused võivad antud meetodist siiski kasu saada. Eelpingutus vähendas neto laktaadi kasvu ning vastavalt kogu anaeroobse energiatootmise osakaalu järgneva maksimaalse jõudluse testis. Samas täheldati, et submaksimaalsel intensiivsusel ning ühtlase tempo korral paranes sooritus taluvus ning öko- noomsus.

KOMMENTAAR

PRIIT PURGE Juhendaja

Dmitri doktoritöö algasid kohe pärast magistriõpinguid tema jaoks täiesti uuel teemal. Olles varem harrastanud vehklemist ja õppinud füsioterapeudiks,

oli vastupidavusspordialade treeningute tundmaõppimine uus väljakutse. Uued väljakutsed aga innustasid teda veel rohkem pingutama. Ta tegi selgeks uuringuks vajamineva metoodika, õppis kasutama aparatuuri, analüüsis andmeid ning ei unustanud ka uuritavatele

õigeaegset tagasisidet anda. Julgen öelda, et Dmitri pühendub alati 100% kõigesse, mida ette võtab. Näiteks abistas ta juba bakalaureuse ja magistriõpingute ajal Eesti vehklemiskooonidist olümpiamängudel ning Eesti üliõpilaskooonidist Universiaadil füsioterapeudina.

Artroskoopia *live*-kirurgia konverentsipäevad levisid üle maailma

1.-2. septembril toimusid kliinikumis hüppeliigese haigustele pühendatud Tartu *live*-artroskoopia päevad, mille eesmärk on kaasata osalejad operatsioonide läbiviimisesse reaalajas ülekannete kaudu.

Kliinikumi sporditraumatoloogia keskuse juhi dr Leho Ripsi sõnul olid Tartu artroskoopia *live*-kirurgia konverents oma programmi ja osalejate tõttu ainulaadsed Eestis. „Konverentsil osalejatel oli võimalik kahe päeva jooksul näha ja kogeda hüppeliigese piirkonna artroskoopilisi ja endoskoopilisi operatsioone reaalajas koos selgituste ja tagasisidega ning kuulata ka huvitavaid loenguid erinevatest patoloogiatest. Operatsioonid viidi läbi seitsmel patsiendil, kel olid hüppeliigese piirkonnas haigused või vigastused,“ tutvustas dr Rips. Ta lisas, et vaatamata sellele, et konverents keskendus suhteliselt kitsale valdkonnale ortopeedias – hüppeliigesekirurgiale – osales kokku 127 delegaati, millele lisaks tehti umbes 1000 veebiseminarivisiiti. „Kaugemad külalised jõudsid Tartusse Euroopast, Ameerikast kui ka Lähis-Idast. See oli meie korraldusmeeskonnale esmakordne kogemus ühildada reaalajas kirurgia, konverents ja veebiseminar,“ ütles ta.

Dr Ripsi sõnul on Eestis hüppeliigese piirkonna kaebustega patsiente tuhandeid. „Traumapunkti pöördujatel esineb väga palju hüppeliigese vigastusi, kusjuures suurem osa vigastanute ei pruugi erakorralisele vastuvõtule üldse pöörduda ning kaebused tekivad alles hilisemas järgus,“ sõnas sporditraumatoloogia keskuse juht.

Tartu artroskoopia *live*-kirurgia päevadel oli võimalik näha hüppeliigese piirkonna haiguste ravi mitmete rahvusvaheliselt tunnustatud ortopeedide poolt. Sealhul-

gas maailma kahe tippkirurgi, prof Niek van Dijk Hollandist ja prof Jon Karlsson Rootsist, osalusel. „Prof Niek van Dijk on tuntud hüppeliigese kirurgia mitmete uute ravimeetodite juurutajana ning tunnustatud teadlasena rahvusvahelisel areenil. Tartus viis prof van Dijk läbi hüppeliigese kontsluu luu- ja kõhredefekti asendamise personaliseeritud mikroimplantaadiga. Sarnane operatsioon tehti esmakordselt kliinikumis selle aasta veebruaris ning senini puudub meie lähinaabritel Baltikumis ja Soomes sarnane kogemus,“ kirjeldas dr Rips. Ta lisas, et vähemolulised ei ole ka Göteborgi Ülikooli ortopeedia ja sporditraumatoloogia professor Jon Karlssoni tehtud operatsioonid, kes on samuti maa-

ilma üks parimaid hüppeliigese piirkonna vigastustele spetsialiseerunud ortopeede ning väga paljude teaduspublikatsioonide autor. Lisaks osalesid *live*-ülekannetes jälgitavatel operatsioonidel dr Vytautas Kimtyš Leedust, prof Jüri Toomas Kartus Rootsist ja dr Juris Bruklis Lätist. Kliinikumist oli esindatud prof Aare Märtsen, dr Toomas Tein, dr Reedik Pääsuke ja dr Madis Rahu. Tallinnast osalesid dr Mihkel Mardna, dr Kristo Kask ja dr Paul-Sander Vahi. Füsioterapia-alaseid teadmisi ja praktilisi töövõtteid demonstreerisid Tauno Koovit ja Mihkel Luik kliinikumi sporditraumatoloogia keskusest.

KLIINIKUMI LEHT

Operatsioon reaalajas koos selgituste ja tagasisidega

Foto: Maanus Kullamaa

MEDITSIINITEADUSTE VALDKONNAS

Meditsiiniteaduste valdkonnas alustas õpinguid enam kui 400 inimest

Tartu Ülikooli meditsiiniteaduste valdkonnas oli tänavusel vastuvõtuperioodil kõige suurem konkurss füsioterapiale ning kehalise kasvatus ja spordi erialal, kus kandideeris vastavalt 6,8 ja 5,7 inimest ühele kohale. Kokku asub meditsiiniteaduste valdkonnas õppima tänavu 428 inimest.

Tartu Ülikooli residentuuri kandideeris enam kui 200 inimest

Tartu Ülikooli residentuurierialade kandideeris 243 inimest, kes esitasid kokku 302 avaldust. 49 residentuurierialale võeti kokku vastu 169 arst-residenti. Kõige tihedam konkurss oli radioloogiale nuklearmeditsiini kõrvalerialaga, kus ühele kohale kandideeris 8 inimest.

Traditsiooniline arstiteaduskonna aastapäev tuleb taas

2022. aastal sügisel tähistatakse arstiteaduskonna aastapäeva 390. korda. Biomeedikumis toimuv teaduskonverents kantakse üle UTTV-kodulehel, teemakonverents „Teekond tippteaduseni – kuidas sünnivad teaduspreemiaga pärjatud teadustööd?“ toimub tänavu ainult koha peal. Täpsem teave: med.ut.ee

Doktoritööde kaitsmised

- 28.09 kaitses **Aleksandr Bregin** doktoritööd „Limbilise süsteemiga seotud membraanvalgu (Lsamp) väljalülitamisega seotud muutused hiirte emotsionaalses käitumises – lähene misviisi neuropsühhiaatriliste haiguste paremaks mõistmiseks“
- 30.09 kaitses **Reeli Tamme** doktoritööd "Puberteedia erinevate hor-

moonide ja kehalise aktiivsuse seosed hilisemate luutiheduse näitajatega: longitudinaalne uuring poistel vanuses 12-18 eluaastat“.

- 17.10 kaitses **Mohammad Mehedi Hasan** doktoritööd "Follikulaarsest vedelikust pärinevate ekstratsellulaarsete vesiikulite iseloomustus ja nende panus perikontseptiooni keskkonnas“

Rahvusvaheline teaduspreemia

Juuli alguses Milanos toimunud Inimese Reproduktiooni ja Embrüoloogia Ühingu aastakonverentsil pälvis Tartu Ülikooli teadlase Marina Loidi ettekanne emaka limaskestast muudatuste ja viljatusravi seostest rahvusvahelise teaduspreemia.

ALICE LOKK
Meditsiiniteaduste valdkonna kommunikatsioonispetsialist

Peaminister Kaja Kallas õendusjuhtide suvekoolis

Foto: Ketlin Lääts

Peaminister Kaja Kallas osales õendusjuhtide suvekoolis

Tartu Ülikooli Kliinikumi õendusjuhid kogunesid augusti lõpus suvekooli, et koguda inspiratsiooni ja teadmisi, mida kasutada igapäevases juhtimistöös ning kuulata põnevaid esinejaid ja nende kogemusi. Üheks esinejaks oli ka peaminister Kaja Kallas.

Peaminister rääkis naiste erinevatest rollidest ning valikutest elus. Ühine diskussioon puudutas ka enesekindlust, hirme ning elu röömsaid hetki. Samuti tervishoiu väljakutseid. Lisaks peaministrile jagasid erialaseid teadmisi koolitajad Margo Loo ja Tiina Saar-Veelmaa.

Kliinikumis töötab kokku ligi 100 õendus-

juhti, kelle ülesandeks on õendustöö korraldamine haiglas, kliinikus, osakonnas ning seda koostöös kliinikumi rohkem kui 1700 õendustöötajaga. Lisaks meeskonna juhtimisele on kliinikumi õendusjuhid ka erialade arendajad, eestvedajad ja muutuste juhtijad ning elluvijad. Vähemoluline pole vastutus, mis lasub neil tööõnne tagamisel.

Ülikoolihaigla õendusjuhtidele omaselt kuulub igapäevatöö juurde ka koostöö teiste erialadega, uuringute ja tõenduspõhiste praktikate ellurakendamine, samuti kvaliteetse ja ohutu tervishoiuteenuse tagamine patsientidele ning järelkasvu juhtimine.

KLIINIKUMI LEHT

Tervise- ja tööminister Peep Peterson tutvus kliinikumiga

29. augustil külastas tervise- ja tööminister Peep Peterson Tartu Ülikooli Kliinikumi. Juhatuse esimees Priit Perens ning juhatuse liikmed dr Andres Kotsar, Ilona Pastarus ja prof Joel Starkopf tutvustasid ministrile kliinikumi ravitööd, mis on ülikoolihaiglaile omaselt tihedalt põimunud õppe- ja teadustööga.

Samuti patsientide kaasamiseks ning patsiendikogemuse parendamiseks ellu kutsutud tegevusi, panusest COVID-19 pandeemia ületamise, aga ka eesootavatest arendustegevustest.

KLIINIKUMI LEHT

Tervise- ja tööminister Tartu Ülikooli Kliinikum

Foto: Tiina Villako

Patsiendiohutuspäev keskendus ravimiohutusele

17. septembril tähistati ülemaailmset patsiendiohutuse päeva, mille fookus oli sel aastal ravimitega seotud eksimustel ja nende ennetamise võimalustel.

Maailma Terviseorganisatsiooni andmetel on ravimitega seotud patsiendiohutusjuhtumid tervishoiusüsteemis kõige sagedasemad välditavad juhtumid, samas ei ole nende ennetamiseks lihtsaid lahendusi. Tartu Ülikooli Kliinikumi juhatuse liige, õenduse ja patsiendikogemuse juhi Ilona Pastaruse sõnul võivad ravimitega seotud vead tekkida nii kodus, esmatasandil kui ka haiglas. „Tervishoiusüsteemis on ravimid üheks sagedasemaks vahendiks patsientide ravimisel. Ravimitega seotud ohutusjuhtumeid võib esineda ligi 10% hospitaliseeritud patsientidest. Patsientidele võib jääda ebaselgeks, kuidas toimida haiglast väljakirjutamise järgselt ning millele ravimite tarvitamisel tähelepanu pöörata. Uuringud on näidanud, et vähesed patsiendid teavad nimetada kõiki neile määratud ravimeid ja sedagi, milleks need näidustatud on,“ selgitas juhatuse liige ravimiohutuse tagamaid. Ta lisas, et haiglad ja apteegid kasutavad ravimitega seotud vigade ennetamiseks erinevaid patsiendiohutuse süsteeme, kuid ravimite lõpptarbivad ehk inimesed ise saavad tervishoiutöötajate toel samuti olulisel määral panustada ravimite kasutamise ohutusse,“ lausus õenduse ja patsiendikogemuse juht.

Inimesed ise saavad tervishoiutöötajate toel samuti olulisel määral panustada ravimite kasutamise ohutusse

Ravimite maksimaalse efektiivsuse saavutamiseks ning nende ohutuks tarvitamiseks töi kliinikumi kliiniline proviisor Jana Lass välja mõned põhitõed. „Esmalt on oluline, et inimene jälgiks talle määratud raviskeemi ning ei teeks selles iseseisvaid muudatusi. Küsimuste ja muredega tuleb pöörduda oma arsti poole. Teiseks, kõiki ravimeid ei tohi purustada ega poolitada. Kui tekib selleks vajadus, tuleb veenduda ravimi infolehel või arsti ning apteekri poole pöördudes, et see on lubatud. Kolmandaks, inimesele määratud ravimeid võib tarvitada ainult ise ning mitte jagada

Kliinilised proviisorid Marika Saar ja Jana Lass

Foto: Lili Koch

teistele. Ravimeid välja kirjutades lähtub arst ravimi ja annuse valikul nii patsiendi eripäradest kui ka teistest samaaegselt tarvitatavatest ravimist. Neljandaks, aegunud või ebavajalikud ravimid tuleb tagastada apteeki, mitte visata olmeprügisse. Nii saab vältida ravimite jõudmist keskkonda, kus need tekitavad ohtlikku saastet,“ selgitas Jana Lass põhimõtteid, mida igaüks ise enda ja keskkonna heaks teha saab.

Ilona Pastaruse sõnul esineb ravimitega seotud ohutusjuhtumeid sagedamini eakatel patsientidel ning neil, kes põevad mitut haigust korraga ning tarvitavad seetõttu ka mitmeid erinevaid ravimeid. „Enim juhtumeid esineb südame-veresoone-

kesknärvisüsteemi-, hingamiseldude, endokriin- ja seedetraktihaiguste ravimitega,“ ütles Pastarus. Ülemaailmse patsiendiohutuse päeva fookus oligi seatud kolmele veaallile teemale: polüfarmakoteraapia riskigrupi patsientide ravimikastuse jälgimine, suure riskiga ravimite kahjude vähendamine ning ravimiohutuse parandamine patsiendi üleminekul ühest raviastmest teise.

Et ravimitega seotud ohutusjuhtumid võivad aset leida kõikjal, on nende ennetamine teadlik koostöö patsiendi, tema lähedaste ja tervishoiutöötajate vahel.

KLIINIKUMI LEHT

EBREAST2 projekt – kellele ja milleks?

Rinnavähi patsiendi raviteekond koosneb erinevatest etappidest ja uuringutest. Raviteekonna jooksul puutub patsient lisaks oma raviarstile kokku erinevate spetsialistidega: õdede, radioloogiatehnikute (diagnostika ja ravi) ning bioanalüütikutega, kellel kõigil on omamoodi, kuid kahtlemata oluline roll patsiendi toetamisel ja õpetamisel.

Õppevideo projektimeeskond

Foto: Radioloogiakliinik

Riigiti on tugispetsialistide rolli osatähtsus patsiendile informatsiooni ja toe jagamisel erinev. Sageli seistakse silmitsi probleemiga, et puudub laiem arusaam rinnavähi raviteekonnast tervikuna. Tervikliku raviteekonna tundmine ning arusaam teiste spetsialistide tööst aitab omakorda kaasa interprofessionaalse ja patsiendikeskse raviteekonna loomisele.

Ebreast2, ehk “Interprofessional co-operation in breast cancer therapeutic phase” on Erasmus+ rahvusvaheline koostööprojekt, mille eesmärgiks on esmalt kirjanduse ülevaate ja kvalitatiivsete uuringute põhjal välja selgitada, millised teadmised ja oskused peaksid rinnavähi raviteekonnas osalevatel tugispetsialistidel olema ning millist tuge ja teadmiste jagamist patsiendid ootavad. Saadud tulemustele tuginedes luuakse vaba juurdepääsetavusega õppeplatvorm, mis koosneb kolmest erinevast moodulist: interprofessionaalne koostöö aspektid rinnavähi raviteekonnal, rinnavähi ravi ning raviotus. Eeskätt keskendutakse õppematerjale luues eespool nimetatud spetsialistide vajadustele, kuid neid võivad kasutada kõik asjast huvitunud iseseisvaks õppimiseks või haridusasutus-

tes õppetöösse integreerimiseks. Ühtlustatud käsitluse kaudu suureneb patsiendiga tegelevate spetsialistide teadlikkus, mis omakorda muudab patsiendi raviteekonna patsiendikessemaks ja kvaliteetsemaks.

Sageli seistakse silmitsi probleemiga, et puudub laiem arusaam rinnavähi raviteekonnast tervikuna

Projektis osalevad täispartnerid kolmest erinevast riigist: Tartu Ülikooli Kliinikum, Tartu Tervishoiu Kõrgkool juhtpartnerina Eestist; Metropolia Ülikool ning Oulu Ülikool Soomest; Lääne-Norra Ülikool ja Helse Bergen'i ülikooli haigla Norrast. Neljanda riigina osaleb kaaspartner Šveitsist. Partnerite kaasamine erinevatest riikidest on projekti eduks oluline eeskätt seetõttu, et kogemused õpetamisel ja onkoloogilise patsiendi käsitluse maht (tugi)spetsialistide põhiõppe programmides on erinevad ja koostöös valmiv õppeplatvorm võimaldab

käsitleda teemat palju põhjalikumalt ja kvaliteetsemalt.

Kliinikumi partnerlus projektis võimaldab koguda informatsiooni tervishoiutöötajatelt, kes nii rinnavähi patsientidega igapäevaselt kokku puutuvad kui ka seniseid õppematerjale välja töötanud on. Ühtlasi valmib kliinikumi eestvedamisel rinnavähi ravimeetodite mooduli kiiritusravi osa loengute ja õppevideote näol.

Projekti kestus on kolm aastat ning üks tegutsemisaasta on veel ees. Kui pandeemiatingimustes oli näost-näku kohtumiste korraldamine raskendatud, isegi võimatu, siis tänava kohtuti maikuus esmakordselt Soomes Oulus kahepäevasel töökoosolekul.

Projekti tegemistel ning järk-järgult avaldataval publikatsioonidel saab silma peal hoida projekti kodulehel: ebreast2.com.

LIIS RANDLE
Kliinikumi kontaktisik Ebreast2 projektis

SIRET KIVISTIK
Projektijuht

Grete Pihlapuu, süles Lenna ning Triinu Kivitar, süles Nala

Foto: Mari Teugjas-Koit

Töörõõmuspetsialistid erakorralise meditsiini osakonnas

Septembri lõpus liituvad kliinikumi erakorralise meditsiini osakonna (EMO) meeskonnaga töörõõmuspetsialistid, kelleks on kaks koera.

Osakonna vanemõe Mari Teugjas-Koit sõnul on kolmekuulise pilootprojekti eesmärgiks hinnata, kas ja kuidas mõjutavad koerad EMOs töötavate inimeste töörõõmu ning millist mõju omavad nad läbipõlemise riski vähendamisele.

„Töö erakorralise meditsiini osakonnas on stressirohke ning viimasel kahel aastal on koroonapandeemia süvendanud vaimse tervise muresid tervishoiutöötajate seas veelgi – läbipõdemise risk on kõrgeenenud ning samuti risk varasemate vaimse tervise probleemide korral nende süvenemisele. Uuringutes on välja toodud, et seoses koroonapandeemiaga on 55–70% erakorralise meditsiini osakonnades töötavast personalist dokumenteeritud läbipõlemist, mis on alarmeeriv tulemus,“ tutvustas projekti tagamaid anestezioloogia ja intensiivravi kliiniku ülemõde Kärt Karri.

Mari Teugjas-Koit on optimistlik töörõõmuspetsialistide kaasamisel: „Varasemad uuringud kinnitavad ka seda, et veetes teraapiakoeraga viis minutit aega, omab see sama efekti stressi vähendamisele, kui kaksikümne minutit rahus ja vaikuses viibimist“. Projektis saavad vabatahtlikeks osaleda kõik EMO töötajad, kellel tuleb enne ja pärast projekti täita samasisulised

testid, mis hindavad töörõõmu ja läbipõlemist. Pilootprojekti lõppemise järgselt hinnatakse tulemusi enne ja pärast sekumist. Testid on koostatud töö- ja organisatsioonipsühholoogia dr Merle Parmaku poolt, kes tulemusi ka hindab. Täiendavad küsimustikud patsientidele ja nende lähedastele, kes võivad samuti kohtuda EMOs liikuvate koertega, on koostatud vanemõe poolt.

Üheks töörõõmuspetsialistik on EMO õe Triinu Kivitari Nova Scotia retriiver Nala, kellega nii töötajad kui patsiendid juba ka tuttavad on. Nala ei ole erakorralise meditsiini osakonnas võõras – ta on kutsikast peale käinud kolleegide tegemistele kaasa elamas. „Nala regulaarsed külaskäigud EMOsse on pakkunud palju positiivseid emotsioone nii töötajatele kui ka patsientidele ja nende lähedastele. Näiteks on Nala aidanud ärevaid lapspatsiente, aga ka täiskasvanuid, kes tunnevad hirmu haigla ja tervishoiutöötajate ees. Just sellest positiivsest tagasisidest ajendatult sai alguse ka töörõõmuspetsialisti pilootprojekti idee,“ rääkis vanemõde. Lisaks töörõõmuspetsialistik olemisele läbib Nala hüpokoera koolitusprogrammi. Hüpoer ehk diabeedi abikoer õpetatakse hindama omaniku madalat veresuhkrutaset lõhna

järgi ning talle sellest märku andma. Hästi koolitatud koer oskab koolituse lõpuks tuua vajaliku toidu või joogi veresuhkrutase tõstmiseks või alarmeerida teisi inimesi tekkinud ohtlikust olukorrast.

Teine neljajalgne sõber, kes EMOs pilootprojekti raames töörõõmu jagab, on viie ja poole aastane Austraalia Lambakoer Lenna. Lenna on varem sarnast ametit pidanud teises kollektiivis. Tema omaniku Grete Pihlapuu sõnul meeldib koerale väga inimestega suhelda ning selline võimalus on tore väljakutse nii omanikule kui ka koerale, kuna erinevate olukordadega toimetulekuks peab omanikul oma koeraga väga hea side olema. Ta toob välja, et oma looma peab hästi tundma ning teadma, millised situatsioonid talle sobivad ja oskama märgata, et ka loom ennast uues keskkonnas turvaliselt ja mugavalt tunneks. Lenna on samuti enda uue töökeskkonnaga juba tutvumas käinud. EMOsse läheb ta väga hea meelega, sest teab, et ees ootavad naeratavad kolleegid, kes lahkelt paisid jagavad ning enda lõunavõileiba Lennaga jagada soovivad.

KLIINIKUMI LEHT

Kliinikumi keskkonnahoidlikkus on eeskujuks

15. septembril kolmandat korda toimunud Tartu Ülikooli Kliinikumi keskkonnakonverentsil „Tervishoid ja keskkond“ arutati nii rohepöörde olemuse, keskkonna hoidmise sammude, energia säästmise kui ka sotsiaalse tervise ning muutustega kohanemise üle.

Konverentsil tõdeti, et kliimamuutus puudutab meid kõiki, mistõttu on kliinikumi sammud keskkonna hoidmise suunal tervishoiu teedrajavaks. „Kliinikum on esimene haigla Eestis, kelle keskkonnajuhtimissüsteem on akrediteeritud kõrgeima kvaliteedimärgiga EMAS. Arvestades, et kliinikumil on 11 erinevat hoonet kokku 150 000 m² pinnal ning 4600 töötajat, on iga töötaja omanud rolli teel keskkonnasäästlikkuse poole,“ rääkis keskkonna ja puhastuse osakonna juhataja Triin Arujõe. Ta tõi veel välja, et töötajate ja patsientide harjumuste suunamisega on algamas ka üleminekuperiood loobumaks ühekordsetest toidu- ja joogipakenditest.

Riigikantselei rohepoliitika nõunik Ivo Krustok iseloomustas rohepöört kui teekonda keskkonda hoidvama Eesti suunas, milles riigil on roll regulatsioonide ja raamistiku loomisega ning nende elluviimise toetamisega. Riiklik rohepöörde tegevuskava võtab arvesse väga erinevaid ühiskonna tahke, sealjuures inimeste tervist, mida saab mõjutada aktiivse liikumise ning keskkonnasaaste vähendamise kaudu. Rohepöördes peitub võimalusi ka energiasäästuks, mis tänases kontekstis tugevat rolli omab. Ivo Krustok toonitas, et inimeste tänased valikud omavad mõju järgmistele põlvetele. Tartu linnavalitsuse kliimaspetsialist Kasper Alev vaatas konverentsil tulevikku ning tutvustas pika perspektiiviga eesmärki kliimaneutraalsest Tartust. „Kliimamuutused muudavad meie kõigi elu, aga kliimamuutustega võideldes on meil võimalik

suunata muutusi oma elus. Kliimamuutustega võitlemine ja muutustega kohanemine peavad positiivselt mõjutama inimeste igapäevaelu, et vajalikud muutused oleksid võimalikult valutud. Tartu on astunud juba olulisi samme liikuvuses, renoveerimises ja taastuvenergia,“ kinnitas kliimaspetsialist. Ka siin leiti siduskohti tervishoiuga – linna eesmärk luua parem elukeskkond läbi kodude renoveerimise, turvaliste tänavate, värske õhu, vähema müra tasemega, toovad kaasa inimeste parema tervise.

Sustinere asutaja Maris Ojamuru nõustus, et haiglad omavad keskkonnale suurt mõju – „Haiglate, tervishoiuteenuste ja meditsiinitarneahela kombineeritud kasvuhooaegade heitkogus moodustab 4–5% kogu maailma globaalsetest heitkogustest (USAs ca 9%). Seda on rohkem kui näiteks lennunduse või laevandussektori mõju. Teisalt on kliimamuutustel suur mõju inimeste tervist mõjutavatele sotsiaalsetele ja keskkonnaalastele teguritele, nagu puhas õhk ja joogivesi, piisav toit ja kindel peavari,“ rääkis Ojamuru. Seetõttu julgustas ta astuma konkreetseid samme kliimamõju hindamise, eesmärgistamise ja vähendamise suunal. Stockholmis Keskkonnainstituudi Tallinna Keskuse vanemeksperdi Harri Moora ilmetas öeldut: „Tavaliselt räägitakse suurtest tehastest ja arvatakse, et suurim mõju keskkonnale tuleb sealt. Tegelikult on tervishoiusektori mõju suur jätmete, õhuheitmete, heitvee, suure jätmete koguse näol. Seetõttu on hea näha, et Tartu Ülikooli Kliinikum sellise

konverentsi korraldamisel teema eestvedajaks tervishoiu on,“ lausus Moora. Ta soovitas kõikidel haiglatel mõtta oma tegevuse süsiniku jalajälge, kuna tervishoiuteenus üks kõige energiantensiivsematest teenustest. Lisaks on haiglate energia- ja kasutus kiire suurendamises ning hoone infrastruktuur moodustab kõige suurema osa haigla süsiniku jalajäljest. Moora tõi ka välja, et keskkonnajuhtimise süsteem on osa haigla igapäevasest juhtimisest, mille tulemusel seda omakorda juurutada ja arendada võimalik on.

Keskkonnakonverentsil osalenud Eesti Arstiteadusüliõpilaste Seltsi (EAÜS) president Renar Kihho ja keskkonnatervise töögrupi juht Kristin Rossmann tõi välja, et meid ümbritsev puhtam keskkond võrdub terve inimesega. „Tudengid on valmis olema ise keskkonnasäästlikumad, aga ka osalema elanikkonna teadlikkuse tõstmises keskkonnamõjudest ning nende mõjude vähendamiseks vajalikest väikestest sammudest. Kui teame, et 24% globaalsetest surmadest on seotud keskkonnamõjudega, et õhusaaste vastutab 7 miljoni enneaegse surma eest või et beebipillide osakesed jõuavad uriini kaudu põhjavette, saastades keskkonda, siis tuleks harjumuste muutmisega alustada kohe,“ rääkisid tudengid.

Järgmine kliinikumi keskkonnakonverents toimub 2024. aastal.

KLIINIKUMI LEHT

Kliinikumi suvelõpupäev

29. augustil toimus kliinikumi seni suurim ühine sündmus, kus koos kolleegidega nautiti veel viimaseid suvehetki ning tunti rõõmu tehtud töö ja pingutuste üle. Suvelõpupäeva raames oli töötajatel võimalik osaleda nii meeskondlikus orienteerumises kui ka nautida suvelõpukontserti Tartu lauluväljakul, kus esinesid ansambel Curly Strings ja NOËP.

Orienteerumismängu võitis naistekliiniku võistkond Chlamydia

Töötajate meeskondlikus orienteerumismängus saavutas esikoha naistekliiniku võistkond „Chlamydia“. Iseliikujate võistlusklassis finišeeris teiseks kirurgikliiniku meeskond „Abdominaalkirurgia eile, täna, homme“ ning kolmandana anestezioloogia ja intensiivravi kliiniku meeskond „Väike Kuuba“. Kõik esikolmiku meeskonnad kogusid 112 punkti, mistõttu sai poodiumikoha puhul määravaks aeg – esikoha puhul 2:12:11, teisel kohal 2:19:15 ning kolmandal meeskonnal 2:55:51.

Kokku osales mõõduvõtmisel ligi 300 töötajat rohkem kui 60 meeskonnas. 6 meeskonda neist läbisid raja abivahenditega liikujate klassis. Abivahendeid kasutanute esikoht kuulus kõrvakliiniku võistkonnale „Kõkutajad“ punktidega 112, teiseks finišeeris 106 punktiga ortopeediakliiniku meeskond „03“ ning kolmandana 105 punktiga ühendlabori meeskond „Spetsialist“.

Orienteerumine oli suuresti seotud kliinikumi praeguste ja endiste hoonetega. 25 kontrollpunkti oli võimalik läbida kiiruse peale või hoopis nutikust, osavust, meeskonnatööd proovile pannes täiendavaid ülesandeid lahendades. Iseliikujate klassis poodiumikohad saavutanud meeskonnad läbisid nii kõik punktid kui ka lahendasid kõik lisaülesanded.

Suvelõpukontsert Tartu lauluväljakul

Foto: Kliinikumi Leht

Nii kliinikumi töötajate kui ka linnarahva seas pälvisid erilist tähelepanu meeskonnad, kes olid võtnud vaevaks end kostümeeritult teistest eristada. Näiteks stiilsete võistlusklassis esikoha saavutanud nostalgiateemaline ortopeediakliiniku meeskond „03“, suurima osalejate arvuga meeskond „GEENlaalne“, võistluseks end ohtralt ehete ja kunstküüntega kaunistanud infektsioonikontrolli teenistuse meeskond „Kobarkäkk“, linnarahva poolt lastelavastuse näitlejateks peetud hematoloogia-onkoloogia kliiniku meeskond „Vale pööre“, TikTok vi-

deo filmimises kahtlustatud südamekliiniku meeskond „KAIN“, kurjadeks lindudeks kehastunud „Angry Birds“ ja mitmed teised elevust tekitanud kolleegid. Kõige innovaatilisemaks valis žürii radioloogikliiniku meeskonna „Megabekerellid“.

Suur tänu kõikidele kliinikumi töötajatele, kes võtsid kolleegidega ühiselt aega, muutes augusti viimase esmaspäeva meeldejäävaks!

KLIINIKUMI LEHT

Meditsiiniinformatsiooni koolitused II poolaastal

Kuupäev	kellaeg	Koolituse nimi	Asukoht
13. oktoober	13.00–16.00	Otsingu strateegia ülesehitamine: terminite määratlemisest kuni otsingu tulemuste kontrollimiseni	Zoom
20. oktoober	10.00–11.00	UpToDate	Zoom
27. oktoober	13.00–16.00	PubMed	Zoom
3. november	9.00–12.00	Kirjanduse otsing kliinikumi tõendus põhise meditsiini andmebaaside põhjal	Zoom
10. november	9.00–12.00	PICO küsimuse koostamine ja kirjanduse otsing erinevates andmebaasides. Tulemuste tõendus põhise hindamine	Zoom
17. november	13.00–15.00	Viitehaldustarkvarad – Zotero, Mendeley	Zoom

24. november	9.00–12.00	Baaskoolitus kliinikumi andmebaaside kasutamiseks ja tõendus põhise meditsiini informatsiooni leidmiseks ning hindamiseks	Zoom
1. detsember	13.00–16.00	Kuidas hinnata teadusuuringuid? Ülevaade metoodikast	Zoom
8. detsember	13.00–16.00	Kirjanduse otsingu strateegia ülesehitamine, teostamine ja dokumenteerimine	Zoom
15. detsember	14.00–15.00	UpToDate	Zoom

E-kursused	kestus	Koolituse nimi	Asukoht
19.09–23.10	5 nädalat	Otsingu strateegia ülesehitamine meditsiinalase teaduskirjanduse andmebaasides	Moodle
3.10–13.11.	6 nädalat	Meditsiinalased infoallikad ja infokirjaoskuse põhimõisted	Moodle
21.11–18.12.	4 nädalat	Otsingustrateegia ülesehitamine: terminite määratlemisest kuni otsingu tulemuste kontrollimiseni	Moodle

Kliinikum seab eesmärgiks asendada ühekordsed pakendid korduskasutatavatega

Tartu Ülikooli Kliinikum on astumas järgmist sammu keskkonnasäästlikkuse poole ning alustab üleminekut ühekordsetelt pakenditelt korduskasutatavatele. Ülemineku periood algab 1. oktoobrist.

Kliinikumi Kohvikumist ostetakse ühes päevas toitu ja kohvijooke ühekordses pakendis keskmiselt 360 korral. „Kõik ühekordsed nõud, sealhulgas biolagunevad, satuvad Eesti tänaste tehnoloogiliste võimaluste juures segaolmejäätmetesse, mis tähendab omakorda väga suurt koormust keskkonnale. Nii oleme võtnud sihiks, et Tartu Ülikooli Kliinikumist saab Eesti esimene haigla, kes loobub toitlustamisel ühekordse pakendiprügi tekitamisest. Selle sammuga väldib kliinikum edaspidi enam kui 100 000 ühekordse pakendi teket aastas, mis on omakorda väga oluline muutus keskkonna hoidmise nimel,“ selgitas keskkonna ja puhastuse osakonna juhataja Triin Arujõe.

1. oktoobrist algab kliinikumi kohvikutes ülemineku periood, mil katsetatakse Ringo korduskasutatavaid nõusid. Lisaks jää-

Triin Arujõe

Foto: Kliinikumi Leht

vad üleminekuajal kasutusele ka senised ühekordsed pakendid ning võimalus osta

söögi- ja joogipoolist kaasa ka isiklikes nõudes. Ringo ja ühekordsete pakendite hinnad ühtlustatakse ning muudatustega liituvad ka kliinikumi pinnal tegutsevad R-Kioski müügipunktid. „Ülemineku periood kestab aasta lõpuni, mille lõppedes jääb lisaks Ringo süsteemile võimalus ka kohapeal söömiseks portselannõudest ning toidu kaasaostmise võimalus isiklikes korduskasutatavates nõudes,“ rääkis toitlustusteenistuse tootmisjuht Piret Tammvere.

„Ühekordsetest pakenditest loobumisel annavad kliinikumi töötajad olulise panuse keskkonna säästmisesse, olles sellega eeskujuks ka teiste asutuste töötajatele,“ täiendas Triin Arujõe.

KLIINIKUMI LEHT

TÄNUAVALDUSI

September 2022, kirurgilise ja günekoloogilise onkoloogia osakond

Olen väga tänulik põetaja **Heli Vaherile** patsientidele osutatud sõbralikkuse ja lahkuse eest. Ta jääb sellisena minu südamesse.

September 2022, keskkonna ja puhastuse osakond

Lastekirurgia osakonna töötajate nimel avaldan tunnustust puhastaja **Maia Looritsale**. Ta teeb oma tööd väga korralikult ja on äärmiselt meeldiv suhtleja. Niisuguse töötajaga on meeldiv koos töötada.

September 2022, 2. intensiivravi osakond

Suur tänu minu pojale Margusele osutatud erilise hoole, tähelepanelikkuse ja armastuse eest. Olen lõpmata tänulik!

September 2022, üldpediaatria ja neuroloogia osakond

Soovin avaldada suurt tänu lastekliiniku neuroloogia osakonna kogu personaalile ja eriti **dr Rael Laugesarele**.

Olen viieaastase sügava puudega poja ema. Tahan tänada väga raskesti haige poja emana **dr Laugesart** toetuse, abi ja tarkuse eest läbi raskete aastate. Samuti soovin tänada kogu neuroloogia osakonda, kes meid alati, kui hädas oleme, soojalt vastu võtab. See on olnud korvamatu abi!

September 2022, kirurgilise ja günekoloogilise onkoloogia osakond / toitlustusteenistus

Olen rahul ja väga tänan **dr Ave-Triin Tihamäed!** Kogu osakonna personalile suur tänu abi ja hoolitsuse eest. Kõik oli väga korrektne ja kiire. Veel suurem tänu kokadele maitsva supi ja pudru

eest. Soovin teile kõigile head tervist ja kannatlikkust.

September 2022, nefroloogia osakond

Tahan südamest tänada hooldusõde **Svetlanat Kolpakovat**, kes on alati abivalmis, sooja südamega sümpaatne inimene. Aitäh sulle Svetlana Kolpakova!

September 2022, üldpsühhiaatria keskus

Teil on suurepärane kollektiiv koristajatest arstideni. Õde **Tuuli Vene** on kui päikesekiir - loodud inimesi aitama, palsam minu hingele. Ka minu arst **dr Peeter Veiksaar** on iga päev minu juures käinud. Füsioterapeut **Etti Siu** hingamise tunnid on super. Minu enda sisemised hirmud ei ole veel kadunud ja seepärast oleksin siin veel edasi, aga pean mõistma, et tuleb ka ise hakkama saada. Olete kõik suurepäraselt ja tänan kõiki teid tehtud töö eest.